

СЛОВОМ І ПЕНЗЛЕМ ЗМАЛЬОВУЮЧИ ЖИТТЯ

Про книгу: Лесюк Ю. Аромат червоних йон. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 204 с. + 12 с. іл.

Названа книга – це, на наш погляд, слово зрілої людини, яка досягла в житті немало, про значення родинного виховання. У ній – спогади про дитинство, батька-матір, «про те, як ставав на ноги і входив у цей широкий і часто жорстокий світ» (с. 3). Однак незважаючи на те, що різні життєві ситуації й обставини згадує автор, немає в них ні тіні нарікань чи плаксивих ноток. Навпаки, ці спомини огорнені серпанком небуденності, вивищеності, від них віє лагідністю та щирістю. Якись вони, одним словом, сонячні! Теплом, ніжністю пройняті розповіді про очікування подарунків від святого Миколая («Прутик», «Воскові хрестики»), про загадковість різдвяних свят («Ангелик», «Святий вечір», «Коляда», «Меланка, хороша панка», «Старий новий рік», «Перше знайомство», «Різьблена трійця», «Майже хоровий спів» та ін.), про повсякденні клопоти багатодітної родини («Запах сіна», «Звичайні будні», «Будні з Павуною», «Кукурудзяний день»), перші шкільні враження («До школи», «Школа») та інші перипетії буднів і свят, у яких плинуло життя Ю.Лесюка. Загалом книга складається з 70 розповідей про дитячі та юнацькі роки й епілогу. Серед них: «Сонячний куточок», «Світлиця», «Магія на драбині», «Пір'яна віхола», «Сумна мелодія тилинки», «Світло свічок», «Великий піст», «Сумна кольорова пляма», «Квіти на долівці», «Великодні дзвони», «Семенова вуличка», «На храм до Косова», «Петрування», «Дорога на Космач», «Наш кольоровий сад», «Храмове свято», «Велике місто Одеса», «Незабутні мандри» та ін. Уважний читач не зможе не звернути уваги на те, що багато розповідей-спогадів більшою чи меншою мірою пов'язані з великими релігійними святами: днем святого Миколая, Різдвом, Великоднем, святом Юрія, Петра і Павла, храмовими «празниками». Захопливо переповідає автор про їх очікування, підготовку до них

та саме переживання цих святкових моментів, що супроводжувалися настановами старших про християнські цінності, на яких, власне, і виховувалися діти. Особливо трепетно згадує автор про найрідніших людей: маму, тата, бабусю. Усі розповіді могли б функціонувати і як самостійні твори. Однак, об'єднані в одній книзі, ці художні замальовки цілісно передають атмосферу литинства та юності. Із прочитаного випливає, що автор і його сестрички та братики зростали в, можливо, не таких матеріальних статках, як хотілося б, однак розкошували в батьківській та материнській любові, огорнені їхньою постійною турботою, змалку виховувалися в праці, їм прищеплювали повагу й любов до всього рідного. У пропонованій книзі, крім подій, безпосередньо пов'язаних із буттям однієї родини, відображені й деякі історичні факти суспільного життя краю. Зокрема, згадуються сумні сторінки повоєнних лихоліть, які торкнулися й рідних автора (вивезення в Заполяр'я і нелегке життя там, далеко від рідних домівок; переховування під загрозою смерті вояків УПА та ін.). Дізнаємося також деякі відомості про Ковалівку як шахтарське селище, нелегку працю в копальнях тощо.

Читаючи книгу Ю.Лесюка, насолоджувалася барвистою мовою, якою вона написана, такою ж багатобарвною і запашною, як природа краю, де зростав автор. Читач має змогу поринути у світ народної розмови ковалівчан. Численні діалоги й полілоги передають фонетичні й морфологічні особливості місцевої говірки, відображають її фразеологічне багатство, графічними засобами репрезентовано деякі специфічні риси наголошування слів. Дуже доречно, вважаємо, подані у книзі посторінкові пояснення лексичних діалектизмів, що полегшує сприйняття написаного.

Зауважимо, що видання ілюстроване художніми полотнами автора, які вдало доповнюють висловлене в його творах. Мистецтво слова органічно переплітається з мистецтвом малювання. І це не випадково. Адже Юрій Лесюк – професійний художник. Він є членом Національної спілки художників України, Заслуженим художником України, лауреатом премії імені Івана Труша, учасником багатьох національних та міжнародних, а також низки персональних виставок.

Читач знайомиться з різнобарвним світом Ковалівки – рідного села Ю.Лесюка. Найрідніший куточок на землі відображений на таких, створених у різний час полотнах, як «В Ковалівці» (1999), «Ковалівська долина» (2007), «Тут побачив світ» (2007), «Трохи Ковалівки» (2009). Про роль малої батьківщини в житті автора вказано й у «Епілозі»: «...обов'язково треба навідатися до Ковалівки, щоб відновити свої сили. Рідна старенька батьківська хата – її стіни поновлюють енергію, завжди дають наснагу і духовну поживу спраглий і почерствілій між міськими мурами моїй душі.

Як мені там добре спалося!

Там з'явилися найкращі мої помисли, композиції. Там намалював найвдаліші свої твори. Там я пізнавав світ і насолоджував серце своє музикою» (с. 198).

Із трепетом споглядаємо полотна «Мамині речі», «Татові речі», «В коморі» – так просто і водночас піднесено, возвеличено!

Вдивляючись у картину «Кулеша, як сонечко», на якій зображена дружна сім'я за столом під образами, прикрашеними розкритими вишитими рушниками, згадуєш написане: «Зварена кулеша на столі. Коли мама вивертала її на дерев'яний кружок, була пишна, як сонечко, – її колір був ніжно-, глибоко-жовтий. Вона завжди парувала на нашому столі на кружку, дурманячи нас усіх, зголоднілих, своїм неповторним ароматом. Ми і снідали, і обідали, і вечеряли, не уявляючи собі, що її може не бути на нашому столі» (с. 144). А читаючи розповіді «Князі та княгині», «У нас весілля», де частково описано деякі етапи давнього весільного обряду, звертаємо погляд на полотна «Княгині», «Князі та княгині», «Дякую вам, мої мамо...», «Бервінкова», на яких, власне, і змальовані відповідні моменти.

Про те, що автор книги є художником, свідчить і багато висловлювань, якими щедро всипані його розповіді. Наведемо тільки деякі з них: «Це ж справді шедевр раціональної народної дерев'яної архітектури, придуманий простими вуйками на нашій Гуцульщині і втілений у 1900 році нашим дідом Николюю у цій хаті. Такі сволоки часто прикрашалися різьбленими орнаментами, і кожен

був неповторний, і в кожній хаті інший» (с. 9); «Якраз через образи я дуже любив ходити до чужих сусідських хат і розглядати все це розмаїття. Та в жодній хаті не було однакових. Інколи це були образи, мальовані на склі сільськими малярами. Тут уже тривожили і непокоїли інші думки – як звичайна людина може таке витворити? Я прикипав очима до цих витворів рук людських, і мені здавалося, що від фарб, кольорів починала випромінюватися якась загадкова аура і дуже незбагнений милий аромат. Це була магія» (с. 19); «Я почав дивитися на світ через кольори... Де б я не був, що б не робив, а завжди ловлю себе на тому, що дивлюся на все, що мене оточує, як на готовий живописний твір, так, як би воно могло бути намальоване. Я почав смакувати і, здається, розуміти музику кольорів і отримувати від гармонії їх поєднання між собою велику естетичну насолоду. Чи це ранок, чи день, чи вечір, чи сонячно, чи хмарно, – у всьому звучить чудова кольорова музика. У цьому є своя краса» (с. 182-183) та багато інших.

Цікава, добра, пізнавальна книга!

Пена Л. Словом і пензлем змальовуючи життя (Про книгу: Лесюк Ю. Аромат червоних йон. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 204 с.+12 с. іл.). *Скіфія 2013. Літо*. Канів : Видавництво «Склянка Часу*Zeitglas», 2013. С. 422-425.